

ZAKON O DOPRINOSIMA

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se sistem obaveznih doprinosa (u daljem tekstu: doprinosi) za finansiranje penzijskog i invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja, osiguranja od nezaposlenosti i dječije zaštite u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Republika).

Član 2.

Sredstva za finansiranje potreba iz člana 1. ovog zakona obezbjeđuju se putem doprinosa i to:

- a) doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje,
- b) doprinosa za zdravstveno osiguranje,
- v) doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti i
- g) doprinosa za dječiju zaštitu.

Član 3.

Sredstva iz doprinosa predstavljaju prihod:

- a) Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje),
- b) Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond za zdravstveno osiguranje),
- v) Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske (u daljem tekstu: Zavod za zapošljavanje) i
- g) Javnog fonda za dječiju zaštitu Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond dječije zaštite).

II OBVEZNIK, OSNOVICA I STOPE DOPRINOSA

Član 4.

(1) Obveznik doprinosa je fizičko lice – rezident Republike:

- a) koje je zaposleno kod pravnog ili fizičkog lica – rezidenta Republike ili pravnog ili fizičkog lica sa sjedištem u drugom entitetu, distriktu ili državi, republičkom organu, organu jedinice lokalne samouprave, javnoj ustanovi ili drugoj organizaciji u Republici, lice zaposleno u zajedničkim organima Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Brčko Distrikt) sa prebivalištem u Republici, kao i lice zaposleno u Brčko Distriktu sa prebivalištem u Brčko Distriktu ako je prijavljeno u Jedinstveni sistem registracije, kontrole i naplate doprinosa,
- b) koje je izabrano ili imenovano na javnu ili drugu dužnost i obavljanjem te dužnosti ostvaruje platu i druga primanja koja imaju karakter ličnih primanja,
- v) koje je na teritoriji Republike zaposleno kod pravnog ili fizičkog lica – nerezidenta Republike, međunarodne organizacije i ustanove ili stranog diplomatskog ili konzularnog predstavništva, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno,

g) koje je od strane pravnog ili fizičkog lica – rezidenta Republike kod kojeg je zaposleno upućeno na rad ili stručno usavršavanje u inostranstvo, ako nije obavezno osigurano po propisima države u koju je upućeno ili ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno,

d) koje je zaposleno u inostranstvu kod inostranog poslodavca, ako nije obavezno osigurano kod inostranog nosioca socijalnog osiguranja,

đ) vlasnik ili suvlasnik radnje ili drugog oblika obavljanja preduzetničke djelatnosti, lice koje samostalno, u vidu zanimanja, obavlja profesionalnu djelatnost, član privrednog društva ili druge organizacije koji po tom osnovu prima naknadu, član organa upravljanja ili organa nadzora koji za svoj rad prima naknadu,

e) koje ostvaruje prihod od autorskih prava, a koje nije obavezno osigurano po drugom osnovu,

ž) vrhunski sportisti i profesionalni sportisti, ako nisu osigurani po drugom osnovu,

z) korisnik penzije i prava na novčanu naknadu u vezi sa prekvalifikacijom i dokvalifikacijom i zapošljavanjem, koje je ovo pravo ostvarilo prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju,

i) nezaposleno lice koje ostvaruje novčanu naknadu u skladu sa propisima kojima se uređuje zapošljavanje i prava za vrijeme nezaposlenosti,

j) nezaposleno lice dok je redovno prijavljeno Zavodu za zapošljavanje, ako nije obavezno osigurano po drugom osnovu,

k) vanredni student dok je redovno prijavljen Zavodu za zapošljavanje,

l) izbjeglo i raseljeno lice i povratnik, ako nije osigurano po drugom osnovu,

lj) lice kome je priznato pravo na zdravstveno osiguranje u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca Odbrambeno-otadžbinskog rata Republike Srpske i civilnih žrtava rata,

m) lice koje je korisnik prava u skladu sa zakonom kojim se uređuje prava iz oblasti socijalne zaštite, ako nije osigurano po drugom osnovu,

n) vjerski službenici,

nj) lice koje obavlja poljoprivrednu djelatnost, koje je osiguranik u skladu sa zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje, i koje je upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava kao nosilac komercijalnog poljoprivrednog gazdinstva,

o) strani državljanin koji se školuje na teritoriji Republike, ako međunarodnim sporazumom nije drugačije određeno,

p) državljanin Republike koji u cijelosti ili djelimično ostvaruje penziju i invalidninu od inostranog isplatioca, dok ima prebivalište na teritoriji Republike, ako međunarodnim sporazumom nije drugačije određeno,

r) lice koje se lično uključuje u obavezno zdravstveno osiguranje,

s) lice koje na teritoriji Republike učestvuje u akciji spasavanja ili odbrane od elementarnih nepogoda (požar, poplava, zemljotres i druge nepogode prouzrokovane višom silom), ili u akciji preduzetoj radi spasavanja života građana ili otklanjanja materijalne štete na imovini,

t) lice koje na zahtjev republičkog organa pruži pomoć tom organu, kao i lice za vrijeme vršenja određenih javnih funkcija ili građanskih dužnosti po pozivu republičkih organa i organa jedinica lokalne samouprave,

ć) učenik i student za vrijeme praktične nastave, odnosno za vrijeme stručne prakse kod poslodavca,

u) lice za vrijeme obavljanja obaveznog rada prilikom izdržavanja kazne zatvora, maloljetničkog zatvora i za vrijeme izvršenja vaspitne mjere u disciplinskom centru za maloljetnike, vaspitnoj ustanovi, vaspitno-popravnom domu ili u drugoj ustanovi za osposobljavanje,

f) nezaposleno lice za vrijeme prekvalifikacije ili dokvalifikacije, na koju je upućeno od strane organizacije za zapošljavanje,

h) lice koje u skladu sa propisima iz oblasti radnih odnosa obavljaju privremene ili povremene poslove,

c) lice do navršenih 26 godina koje, u skladu sa zakonom, obavlja poslove preko omladinske zadruge, odnosno bez obzira na godine života ako nije na redovnom školovanju,

č) lice za vrijeme obavljanja poslova kod poslodavca, bez zasnivanja radnog odnosa (volonterski rad), u skladu sa propisima iz oblasti radnih odnosa,

dž) lice za vrijeme obavljanja privremenih i povremenih poslova preko omladinskih zadruga do navršenih 26 godina ako se nalazi na redovnom školovanju,

š) lice za vrijeme učešća u javnim radovima, koje organizuje Republika ili jedinica lokalne samouprave,

aa) lice koje ostvaruje prihod po osnovu ugovora o djelu,

ab) lice sa teškoćama u razvoju, za vrijeme stručnog osposobljavanja, nakon završene osnovne škole,

av) nezaposleno lice kome je priznato pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje u skladu sa propisima kojima se uređuje zapošljavanje i osiguranje za slučaj nezaposlenosti,

ag) lice koje obavlja poljoprivrednu djelatnost i upisano je u Registar poljoprivrednih gazdinstava kao nosilac nekomercijalnog gazdinstva, i

ad) lice koje je dobrovoljni osiguranik u skladu sa propisima kojima se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje.

(2) Obveznici doprinosa iz stava 1. t. j), k), l), lj), m), o), p), r) i ag) ovog člana obavezno su osigurani na zdravstveno osiguranje.

(3) Obveznici doprinosa iz stava 1. t. s), t), u), dž) i ab) ovog člana obavezno su osigurani na penzijsko i invalidsko osiguranje za slučaj invalidnosti prouzrokovane povredom na radu i profesionalnom bolešću, dok se nalaze u određenim okolnostima.

(4) Obveznici doprinosa iz stava 1. t. ć), f) i č) ovog člana obavezno su osigurani na zdravstveno i penzijsko-invalidsko osiguranje za slučaj invalidnosti prouzrokovane povredom na radu i profesionalnom bolešću, dok se nalaze u određenim okolnostima.

(5) Obveznici doprinosa iz stava 1. t. i) i nj) ovog člana obavezno su osigurani na penzijsko-invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje.

(6) Obveznici doprinosa iz stava 1. t. aa), av) i ad) ovog člana osigurani su na penzijsko i invalidsko osiguranje.

Član 5.

(1) Rezidentom Republike, u smislu ovog zakona, smatra se fizičko lice, koje u smislu propisa kojima se uređuje oblast socijalnog osiguranja, obavezno osigurano, obavezno osigurano u određenim okolnostima ili dobrovoljno osigurano.

(2) Status rezidenta u smislu stava 1. ovog člana ima i fizičko lice koje je kao šef diplomatskog ili konzularnog predstavništva ili kao diplomatski ili konzularni službenik zaposleno u domaćem diplomatskom ili konzularnom predstavništvu u inostranstvu, ako na ta primanja ne plaća doprinos u zemlji u kojoj je zaposleno.

(3) Status rezidenta u smislu stava 1. ovog člana ima i fizičko lice koje je upućeno u inostranstvo radi obavljanja poslova za Republiku, za fizičko ili pravno lice – rezidenta Republike ili za međunarodnu organizaciju.

Član 6.

(1) Osnovica doprinosa je:

a) lično primanje u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak koje podliježe plaćanju poreza na dohodak,

b) lično primanje u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak koje podliježe plaćanju poreza na dohodak vlasnika ili suvlasnika radnje ili drugog oblika obavljanja preduzetničke djelatnosti, lica koje samostalno, u vidu zanimanja, obavlja profesionalnu djelatnost, člana privrednog društva ili druge organizacije koji po tom osnovu prima naknadu, člana organa upravljanja ili organa nadzora koji za svoj rad prima naknadu,

v) bruto prihodi obveznika na osnovu kojih ostvaruje pravo na obavezno penzijsko i invalidsko i zdravstveno osiguranje,

g) 30% prosječne bruto plate u Republici za prethodnu godinu, a prema podatku Republičkog zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“, za lica koja se bave poljoprivrednom djelatnošću i koja su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava kao nosioci komercijalnog poljoprivrednog gazdinstva i za lica koja se bave poljoprivrednom djelatnošću i koja su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava kao nosioci nekomercijalnog poljoprivrednog gazdinstva,

d) 20% prosječne bruto plate u Republici za prethodni mjesec, a prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“, za nezaposleno lice dok je redovno prijavljeno Zavodu za zapošljavanje, ako ne prima novčanu naknadu,

đ) 50% prosječne bruto plate u Republici za prethodni mjesec, a prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“, za stranog državljanina koji se školuje na teritoriji Republike Srpske ako međunarodnim sporazumom nije drugačije određeno,

e) 25% prosječne bruto plate u Republici za prethodni mjesec, a prema posljednjem podatku Zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“, za izbjeglo i raseljeno lice i povratnika, ako nije osigurano po drugom osnovu,

ž) 20% prosječne bruto plate u Republici za prethodni mjesec, a prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“, za lice kome je priznato pravo na zdravstveno osiguranje u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca Odbrambeno-otadžbinskog rata Republike Srpske ili drugim zakonom,

z) 40% prosječne bruto plate u Republici za prethodni mjesec, a prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“, za lice koje je korisnik u skladu sa zakonom kojim se uređuje prava iz oblasti socijalne zaštite, ako nije osigurano po drugom osnovu,

i) penzija za državljane Republike koji u cijelosti ili djelimično ostvaruju penziju i invalidninu od inostranog isplatioca, dok imaju prebivalište na teritoriji Republike,

j) 50% prosječne bruto plate u Republici za prethodni mjesec, a prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“ za lica koja se lično uključuju u obavezno zdravstveno osiguranje,

k) prosječna bruto plata u Republici za prethodni mjesec, a prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“ za lica koje je od poslodavca kod kojeg je zaposleno upućeno na rad u inostranstvo ako nije obavezno osigurano po propisima države u koju je upućeno ili ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno i

l) 50% prosječne bruto plate u Republici za prethodni mjesec, a prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“ srazmjerno vremenu provedenom pod okolnostima koje su dovele do osiguranja za obveznike iz člana 4. stav 1. t. s), t), ć), u), f), č), dž), ab) i av) ovog zakona.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. tačke a) ovog člana, osnovica doprinosa za zaposlene u oblasti proizvodnje tekstila, odjeće, kože i proizvoda od kože, u skladu sa klasifikacijom

djelatnosti Republike, iznosi 25% prosječne mjesečne bruto plate u Republici, prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

(3) Osnovica doprinosa za lica koja su dobrovoljni osiguranici u skladu sa propisima kojima se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje iznosi najmanje 60% prosječne bruto plate u Republici za prethodni mjesec, a prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Član 7.

(1) Na prihode koji su oslobođeni poreza na osnovu člana 7. Zakona o porezu na dohodak ne plaćaju se doprinosi, osim na dohodak iz člana 7. stav 2. tačka l) Zakona o porezu na dohodak na koji se plaćaju doprinosi u skladu sa ovim zakonom.

(2) Fizička lica koja su oslobođena plaćanja poreza na osnovu člana 8. Zakona o porezu na dohodak ne plaćaju doprinose.

Član 8.

(1) Stope doprinosa na osnovicu iz člana 6. ovog zakona iznose:

- a) za penzijsko i invalidsko osiguranje 18,5%,
- b) za zdravstveno osiguranje 12%,
- v) za osiguranje od nezaposlenosti 1% i
- g) za dječiju zaštitu 1,5%.

(2) Izuzetno od stava 1. tačka a) ovog člana stopa doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za obveznike doprinosa iz člana 4. stav 1. t. s), t), ć), u), f), č), dž) i ab) ovog zakona iznosi 4,5%.

Član 9.

Na isplaćene penzije plaća se doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi od 1%.

III OBRAČUN I PLAĆANJE DOPRINOSA

Član 10.

Obračun i uplatu doprinosa za obveznike vrši u trenutku isplate:

a) isplatilac rezident Republike prilikom svake isplate, na osnovicu utvrđenu ovim zakonom,

b) obveznik lično ili poslodavac, za obveznika koji je zaposlen kod nerezidenta Republike, odnosno kod poslodavca sa sjedištem na području drugog entiteta, distrikta ili države,

v) Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje, za korisnika penzije i prava na novčanu naknadu u vezi sa prekvalifikacijom i dokvalifikacijom i zapošljavanjem, koje je ovo pravo ostvarilo prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju,

g) Zavod za zapošljavanje za lica koje ostvaruje novčanu naknadu u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zapošljavanja,

d) Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite, na osnovu obračuna Zavoda za zapošljavanje, za nezaposleno lice dok je redovno prijavljeno Zavodu za zapošljavanje, ako ne prima novčanu naknadu,

đ) Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite, na osnovu obračuna Zavoda za zapošljavanje, za vanrednog studenta dok je redovno prijavljen Zavodu za zapošljavanje,

e) Ministarstvo za izbjegla i raseljena lica za izbjeglo i raseljeno lice i povratnika, ako nije osigurano po drugom osnovu,

ž) Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite, za lice kome je priznato pravo na zdravstveno osiguranje u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca Odbrambeno-otadžbinskog rata Republike Srpske,

z) Centar za socijalni rad, za lice koje je korisnik prava u skladu sa zakonom kojim se uređuje prava iz oblasti socijalne zaštite, ako nije osigurano po drugom osnovu,

i) vjerska zajednica u Republici, za vjerskog službenika,

j) lično, lice koje obavlja poljoprivrednu djelatnost i koje je upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava kao nosilac poljoprivrednog gazdinstva, kao i lice koje obavlja poljoprivrednu djelatnost, a nije upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava,

k) lično, vrhunski sportista, ako nije osiguran po drugom osnovu,

l) lično, strani državljanin koji se školuje na teritoriji Republike, ako međunarodnim sporazumom nije drugačije određeno,

lj) lično, državljanin Republike koji u cijelosti ili djelimično ostvaruje penziju i invalidninu od inostranog isplatioca, dok ima prebivalište na teritoriji Republike, ako međunarodnim sporazumom nije drugačije određeno,

m) lično, lice koje se lično uključuje u obavezno zdravstveno osiguranje,

n) organizacija koja organizuje akcije spasavanja ili odbrane od elementarnih nepogoda za lice koje na teritoriji Republike učestvuje u akcijama spasavanja ili odbrane od elementarnih nepogoda (požar, poplava, zemljotres i druge nepogode prouzrokovane višom silom) ili u akciji preduzetoj radi spasavanja života građana ili otklanjanja materijalne štete,

nj) republički organ uprave, odnosno organ lokalne samouprave za osiguranika koji na zahtjev ili po pozivu tog organa pruža pomoć, obavlja javnu funkciju ili građansku dužnost ako tom prilikom bude povrijeđeno ili se razboli,

o) obrazovna ustanova koja organizuje praktičnu nastavu za učenike i studente za vrijeme praktične nastave, odnosno za vrijeme stručne prakse kod poslodavca,

p) kazneno-popravna, odnosno vaspitna ustanova za osiguranika koji je smješten u toj ustanovi, za vrijeme obavljanja obaveznog rada prilikom izdržavanja kazne zatvora, maloljetničkog zatvora i u periodu izvršenja vaspitne mjere u vaspitnoj ustanovi, ustanovi za prevaspitavanje ili u posebnoj vaspitnoj ustanovi,

r) organizacija za zapošljavanje koja je uputila osiguranika na prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju za nezaposleno lice za vrijeme prekvalifikacije ili dokvalifikacije, na koju je upućeno od organizacije za zapošljavanje,

s) poslodavac koji je angažovao lice za obavljanje privremenih ili povremenih poslova,

t) poslodavac za osiguranika volontera kod kojeg volontira bez zasnivanja radnog odnosa (volonterski rad), u skladu sa propisima iz oblasti radnih odnosa,

ć) omladinska zadruga za obveznike doprinosa iz člana 4. stav 1. t. c) i dž),

u) Republika ili jedinica lokalne samouprave kada organizuju javne radove za osiguranika tokom učešća u javnim radovima,

f) poslodavac koji je angažovao lice po osnovu ugovora o djelu,

h) organizacija, odnosno poslodavac kod koga se osposobljava dijete sa teškoćama u razvoju, za vrijeme stručnog osposobljavanja, nakon završetka osnovne škole,

c) Zavod za zapošljavanje za obveznika doprinosa iz člana 4. stav 1. tačka av) ovog zakona i

č) lično, obveznik doprinosa iz člana 4. stav 1. tačka ad) ovog zakona.

Član 11.

(1) Uplatiodci doprinosa dužni su da, najkasnije do kraja mjeseca za prethodni mjesec, dostave obračun doprinosa Poreskoj upravi Republike Srpske.

(2) Uplatioci doprinosa iz člana 10. t. a) do g), t. i), s), t), u) i f) ovog zakona dužni su da uplate doprinose na propisane uplatne račune najkasnije dva mjeseca od isteka mjeseca za koji se doprinosi obračunavaju, a uplatioci doprinosa iz člana 10. t. d) do z), t. j) do r), t. ć) i t. h) do č) ovog zakona dužni su da uplate doprinose najkasnije do 20. u mjesecu za prethodni mjesec.

(3) Uplata doprinosa vrši se prema sjedištu uplatioca doprinosa koje se nalazi u Republici, odnosno sjedištu poslovne jedinice uplatioca doprinosa čije je sjedište u Federaciji BiH, odnosno u Brčko Distriktu.

(4) Uplatilac doprinosa sa sjedištem izvan Republike koji nema registrovanu poslovnu jedinicu u Republici vrši uplatu doprinosa prema mjestu registracije obveznika doprinosa u Jedinstveni sistem registracije, kontrole i naplate doprinosa.

(5) Za uplatioca doprinosa koji vrši uplatu doprinosa za obveznike doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje iz Brčko Distrikta, mjesto plaćanja doprinosa je Brčko Distrikt.

(6) Fizička lica koja su u smislu ovog zakona uplatioci doprinosa, uplatu doprinosa vrše prema mjestu prebivališta.

IV NADZOR I KAZNENE ODREDBE

Član 12.

(1) Nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo finansija.

(2) Nadzor nad obračunavanjem i plaćanjem doprinosa vrši Poreska uprava Republike Srpske u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa kojim se uređuje poreski postupak.

Član 13.

Za povrede odredaba ovog zakona koje imaju obilježja prekršaja, kao i odgovornosti i sankcije za prekršaje, primjenjuju se propisi kojima se uređuje poreski postupak.

V PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 14.

Ministar finansija propisaće uslove, način obavještavanja, obračunavanja i uplate doprinosa u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 15.

Do donošenja propisa iz člana 14. ovog zakona, primjenjivaće se podzakonski akti koji su važili na dan stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 16.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 51/01, 96/03, 128/06, 120/08 i 1/11).

Član 17.

Ovaj zakon objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srpske“, a stupa na snagu 1. januara 2013. godine.

Broj: 01- 1829/12
Datum: 05. decembar 2012. godine

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Mr Igor Radojičić